Jest faktem kulturowym trudnym do zrozumienia, że twórczość poetycka i reportażowa Sofíi Casanovy nie była do tej pory tłumaczona prawie wcale na język polski, choć pisarka od 1887 do 1954 roku związała swe losy i losy swych córek z Polską. Przekład *Fugaces* (La Coruña, 1898), dokonany wierszem białym przez dr Ludmiłę Furman, otwiera drogę do głębszego zrozumienia świata wewnętrznego poetki, lecz także toruje drogę (oby!) przyszłym tłumaczom, którzy być może sięgną po inne rozwiązania translatorskie.

Z Recenzji
prof. Violetty Wejs-Milewskiej (UwB, Białystok)

•

Inicjatywa przełożenia obszernego wyboru wierszy Sofíi Casanovy na język polski jest niezwykle cenna z wielu powodów. Jednym z najważniejszych zdaje się to, że twórczość Casanovy reprezentuje pisarstwo kobiece i dodatkowo pisarstwo zaangażowane, a także to, że zakorzenione jest ono w dwóch kulturach, polskiej i hiszpańskiej. Intelektualne podstawy emancypacji kobiet mają już swoją historię, choć nie tak długą, i, co ciekawe, można w przybliżeniu powiedzieć, że początki refleksji na ten temat zbiegają się w czasie z rozwojem myśli narodowej. Postać i twórczość Sofíi Casanovy Lutosławskiej (1861–1958), urodzonej w hiszpańskiej Galicji poetki, pisarki i publicystki, są niezwykle ciekawe w tym kontekście, nie tylko właśnie dlatego, że jest ona transkulturowa, czerpiąc z dwóch źródeł kultury i mentalności polskiej i hiszpańskiej, jest ciekawa jako przykład wyemancypowanego życia, realizowanego z wielką konsekwencją, życia opierającego się stereotypom, choć sytuowanego zwyczajowo w kręgu konserwatywnego, nacjonalizującego światopoglądu.

Z Recenzji
dr Marii Filipowicz-Rudek (UJ, Kraków)

ISBN: 978-83-7657-593-3

Sofía Casanova

(ur. 30 września 1861 w La Coruñi, zm. 16 stycznia 1958 w Poznaniu) – wybitna hiszpańska poetka, prozaiczka, dziennikarka, eseistka, tłumaczka. Odznaczona hiszpańskim orderem *La Gran Cruz de la Orden Civil de Beneficencia de Alfonso XIII* (1925), w latach 20. XX wieku nominowana do literackiej Nagrody Nobla. Urodzona w hiszpańskiej Galicji, trafiła na dwór królewski w Madrycie, gdzie zdobyła wszechstronne wykształcenie i przychylność króla Alfonsa XIII. W 1887 roku została żoną wybitnego filozofa polskiego Wincentego Lutosławskiego i od tej pory z przerwami aż do śmierci mieszkała w Polsce. Na język polski przetłumaczono jej powieści: *Więcej niż miłość. Powieść współczesna* (1908) i *Doktór Wolski* (1907), a także opowiadanie dla dzieci *Podróże Karmeli* (1928). Nie tłumaczono na polski jej fascynującej prozy reportażowej (głównie były to korespondencje z Rosji i ziem polskich) oraz poezji przepojonej nastrojami pesymizmu i melancholii.

Uważała się jako pisarka przede wszystkim za poetkę, choć wydała tylko trzy zbiory liryki: *Poesías* (1885), *Fugaces* (1898) i *Cancioniero de la dicha* (1911).

Prezentowany tom to pierwszy przekład całego tomu poetyckiego Casanovy dokonany wierszem białym przez iberystkę dr Ludmiłę Furman. Wydanie przynosi również hiszpański oryginał oraz obszerny aneks, w którym pomieszczono zdjęcia pisarki i podobizny wydań pierwszych jej dzieł.

Fugaces • Ulotne

Sofía Casanova

przełomy pogranicza studia literackie

LXI

Sofía Casanova

Fugaces • Ulotne

Piosenka

Dlaczego zakłócasz ciszę smutnego domu na uboczu,
i pod oknem twoja pieśń rozbrzmiewa?
Odejdź, twe delikatne oblicze ranią
płatki śniegu, które bezustannie je muskają.

Odejdź! Twój ton mnie niepokoi i urzeka,
wiesz, że nuty twej pieśni wesołej
jak śmiech szaleńca są, jak skarga natchniona
kogoś, kto kocha i przeklina, ziemska pokusa.

Czy nie wiesz, że nuty te budzą w głowie
niezaspokojone pragnienia sławy i władzy,
a zdradliwe zdania mówią słodko,
czym jest szczęście, sława i miłość to cierpienie?

Odejdź, wiatr twe szaty rozwiewa
i jego podmuchy wargi ranią.
Jesteś dziewczyną, o biedna! Jak nie patrzyć
na ciebie z żalem,
kiedy o mężczyzn szaleństwach i przywarach śpiewasz?

Porzuć tę ziemię, Smutek ją zamieszkuje
i Śmierć otacza, światło o niej zapomina;
Wracaj do Włoch, co ziemią jest błogosławioną,
Tam wśród kwiatów swój krzyż poniesiesz.

Wracaj dziewczyno do swego kraju, lecz jeśli się
zatrzymasz,
poszukaj schronienia na mojej hiszpańskiej ziemi.
Niech Bóg zachowa Cię w swojej godzinie, i dóbr
nie odbiera,
a drogę twą oświeca słońca promieniem.

Moskwa